

Terugblik op een loopbaan in beton 2001-2024

ir. Luc Rens
Raadgevend Ingenieur Infrastructuur
FEBELCEM

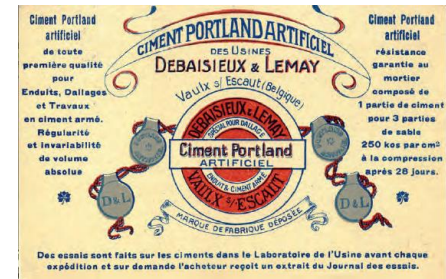
+32 479 78 00 21

l.rens@febelcem.be

Inleiding

- Cement (en beton) : 1824 – 2024

- First concrete street (U.S., Ohio, Bellefontaine): 1891

- Betonwegen (in BE): 1924 – 2024

Enkele generaties geleden...

- HERENTALS, BE – 1963
  - Belgiëlei, 20 mei 1963...6 maanden later, 150 meter verder

Enkele generaties geleden...

- De connectie met beton was er steeds 😊

• • •

Sept 1978 – Apr 2001

2001

- Van soldaat naar 'betonoloog'

Een betonnen loopbaan 2001-2025

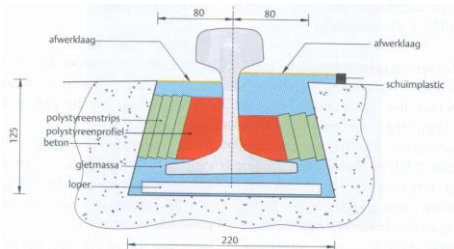
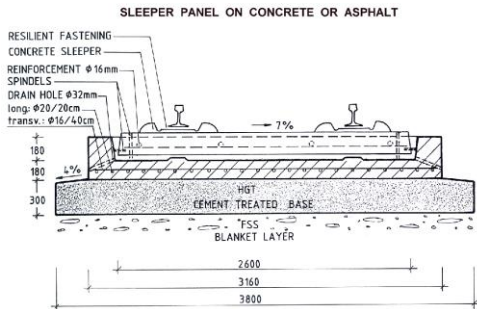
- 1 materiaal – diverse toepassingen

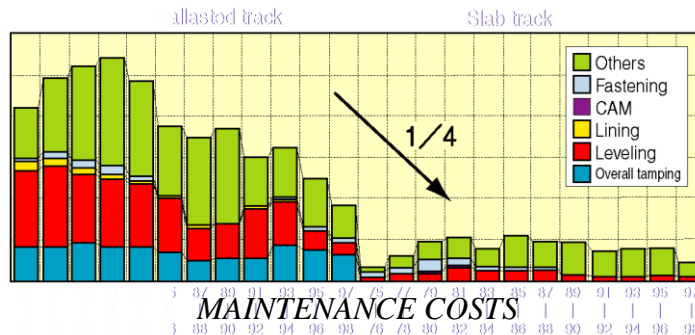
Mijn eerste week bij FEBELCEM, van 2 tot 6 april 2001

- RAIL TECH CONFERENCE, UTRECHT, NL, 4-5 April 2001

The second day will focus on slab track, covering design, slab/soil interaction, construction and life-cycle costs. A short workshop will be held to discuss potential and future developments of this approach to permanent way.

CONTINUOUSLY
EMBEDDED RAIL

MAINTENANCE COSTS
(Japan, transition from ballast
to slabtrack)

Mijn eerste week bij FEBELCEM

- RAIL TECH CONFERENCE, UTRECHT, NL, 4-5 April 2001
  - Toepassing van slabtrack in lightrail (trambanen)

- UK, Sheffield – Leeds
- NL, Rotterdam – Den Haag
- DE, Munchen
- ...

Gent, trambaan Voskenslaan

- 3-laags uitgewassen decoratief doorgaand gewapend beton op trillingsdempende matten in stedelijke omgeving voor tram-, bus- en autoverkeer.

Gent, trambaan Voskenslaan

- 3-laags uitgewassen decoratief doorgaand gewapend beton op trillingsdempende matten in stedelijke omgeving voor tram-, bus- en autoverkeer.

Trambanen in beton

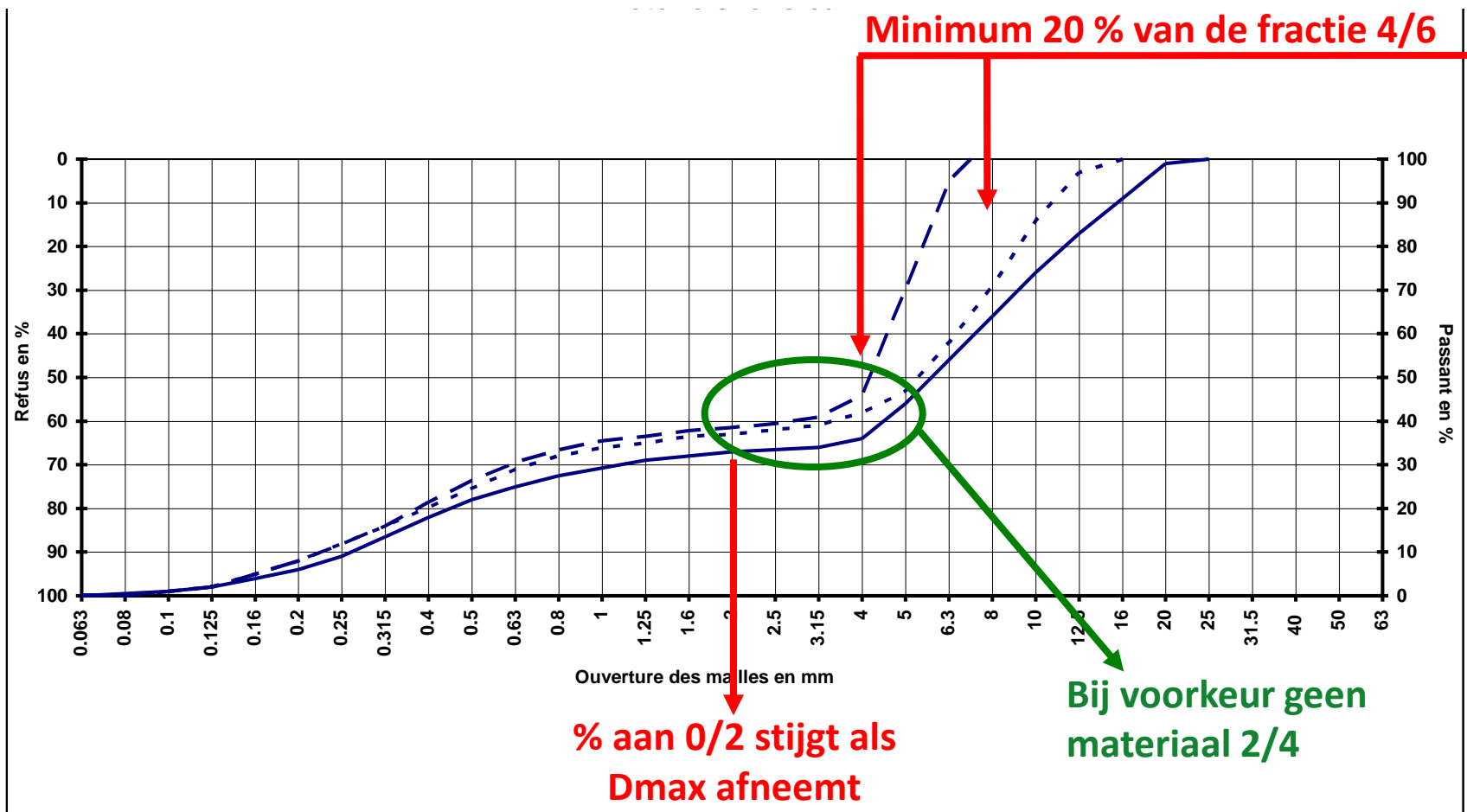
Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton
  - Van 2laags naar 1laags
  - Belang van de samenstelling/granulometrie
    - * Aandeel fijne steentjes 4/6 of 4/8
    - * Beperkt aandeel 2/4 (geen 2/6 of 2/20 gebruiken)

Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton
  - Belang van de samenstelling/granulometrie

Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton
  - Combinatie porfier – witte kwarts – zwarte basalt of kalksteen
  - Met of zonder zwarte kleurstof
    - * Ieper stationsomgeving- Antwerpen Nationalestraat en Vestingstraat – Brugge Beursplein – ...
  - Diverse varianten (zwarter, witter,...)

Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton
  - Wit/geel/bruine kwarts (“Taunus” – “Tono yellow” - ...)
  - Mechelen Dossin Kazerne
  - Laakdal – Averbode – Mol - ....

Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton
  - Wit/geel/bruine kwarts (“Taunus” – “Tono yellow” - ...)

➤ Waregem – Zuiderlaan
©Stradus

Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton
  - Combinatie porfier – gebroken grind
  - Scherpenheuvel, Basilieklaan

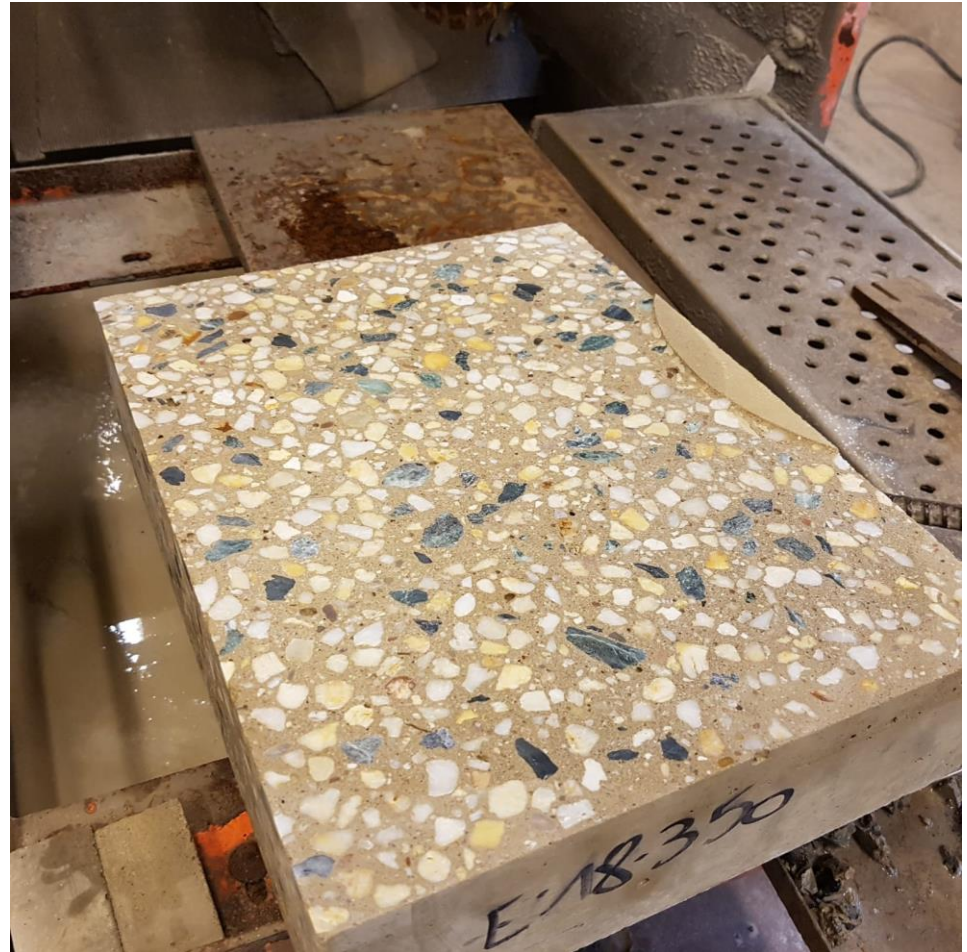
Esthetische betonverhardingen

- Gekleurd uitgewassen beton

Esthetische betonverhardingen

- Gepolijst (geschuurd) beton

Esthetische betonverhardingen

- Gepolijst (geschuurd) beton
  - Antwerpen, Cadixplein/Schengenplein

Esthetische betonverhardingen

- Afwerking met jutedoek

- Hemiksem, Abdijstraat - omgevingsaanleg

Esthetische betonverhardingen

- Gebezemd beton

Platenbeton

- Tweesporenbeton

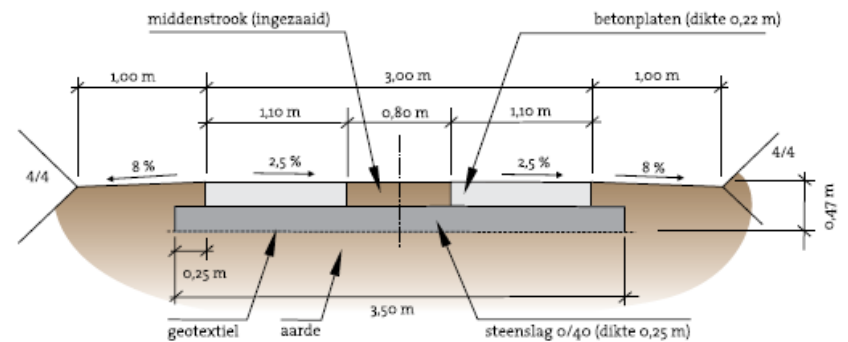

Platenbeton

- Tweesporenbeton

Voorbeeld van een uitwijkplaats. Ze wordt van ver aangekondigd door een boom.

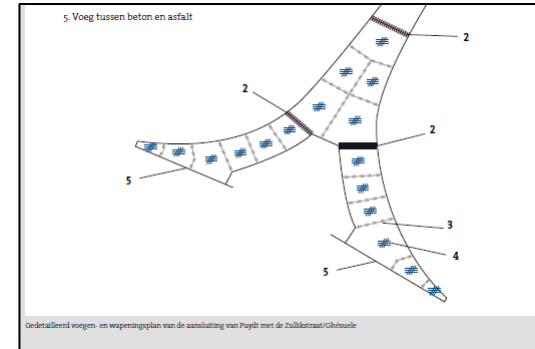

Voorbeeld van een dwarsprofiel voor een tweesporenweg (bron: Lincent, 2004, SPW).

Platenbeton

- Landbouwwegen

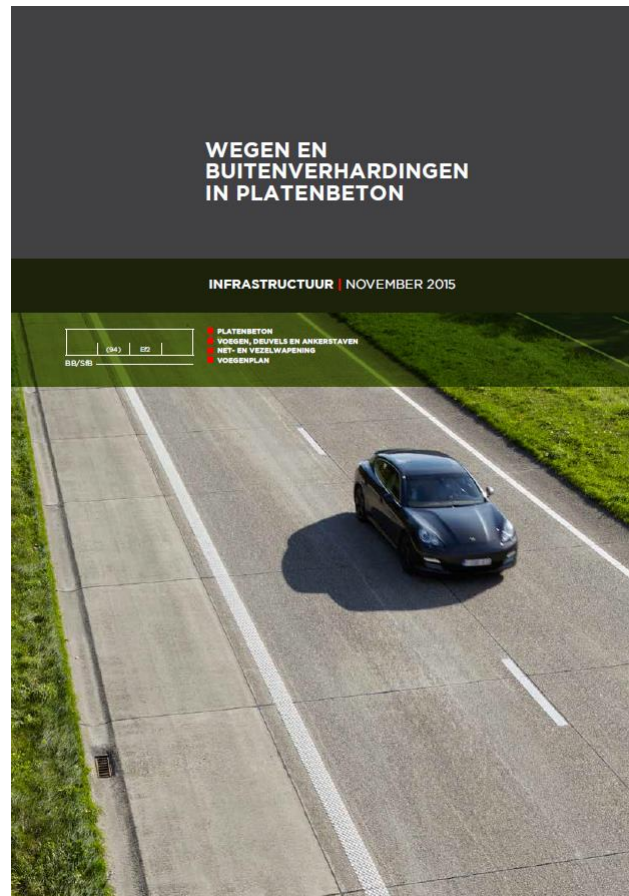

Aansluitingen van wegen
Detail: ligging van de voegen

Platenbeton

- Afmetingen
- Deuvels - Ankerstaven
- Voegen- en wapeningsplan

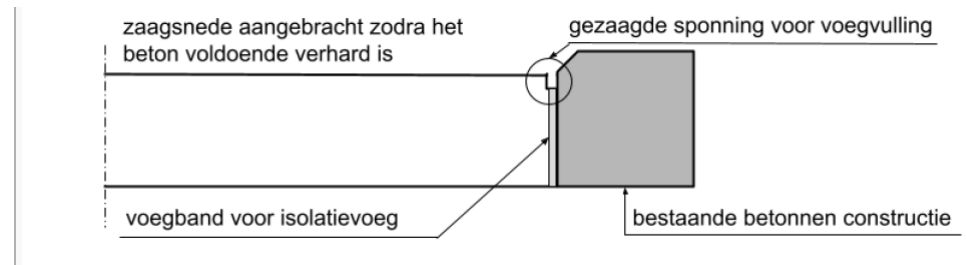
Platenbeton

- Uitzetvoegen

Platenbeton

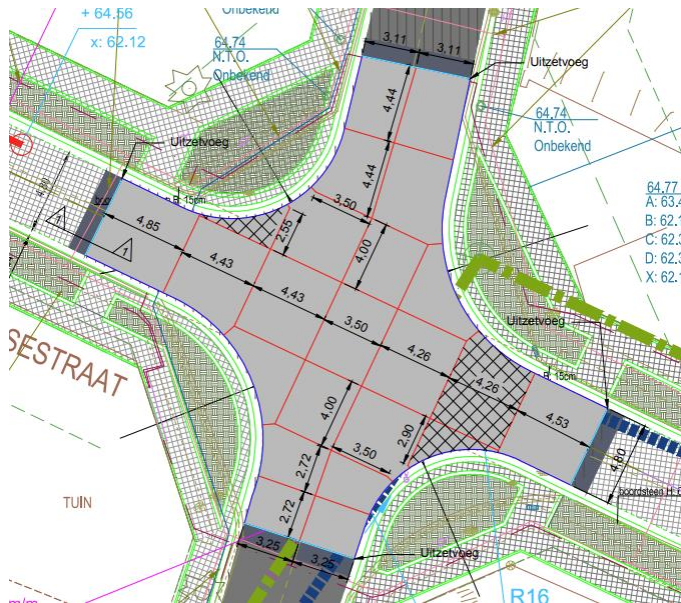
- Sympathiescheuren en isolatievoegen

Platenbeton - voegenplan

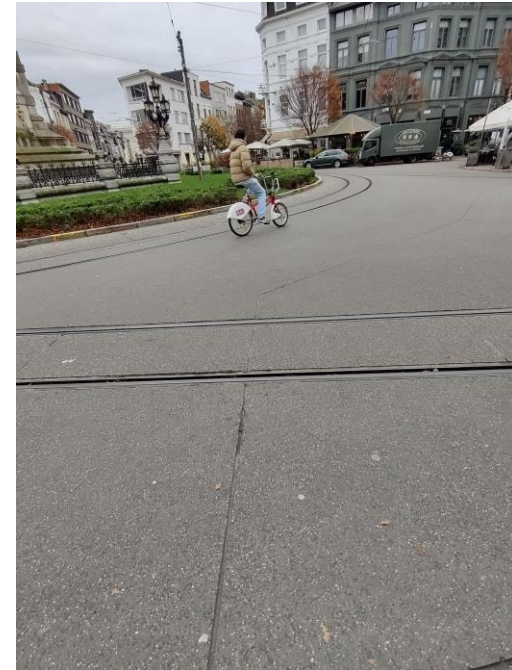
- Zaventem – Sint-Stevens-Woluwe, Eversestraat

– Foto's nog invoegen

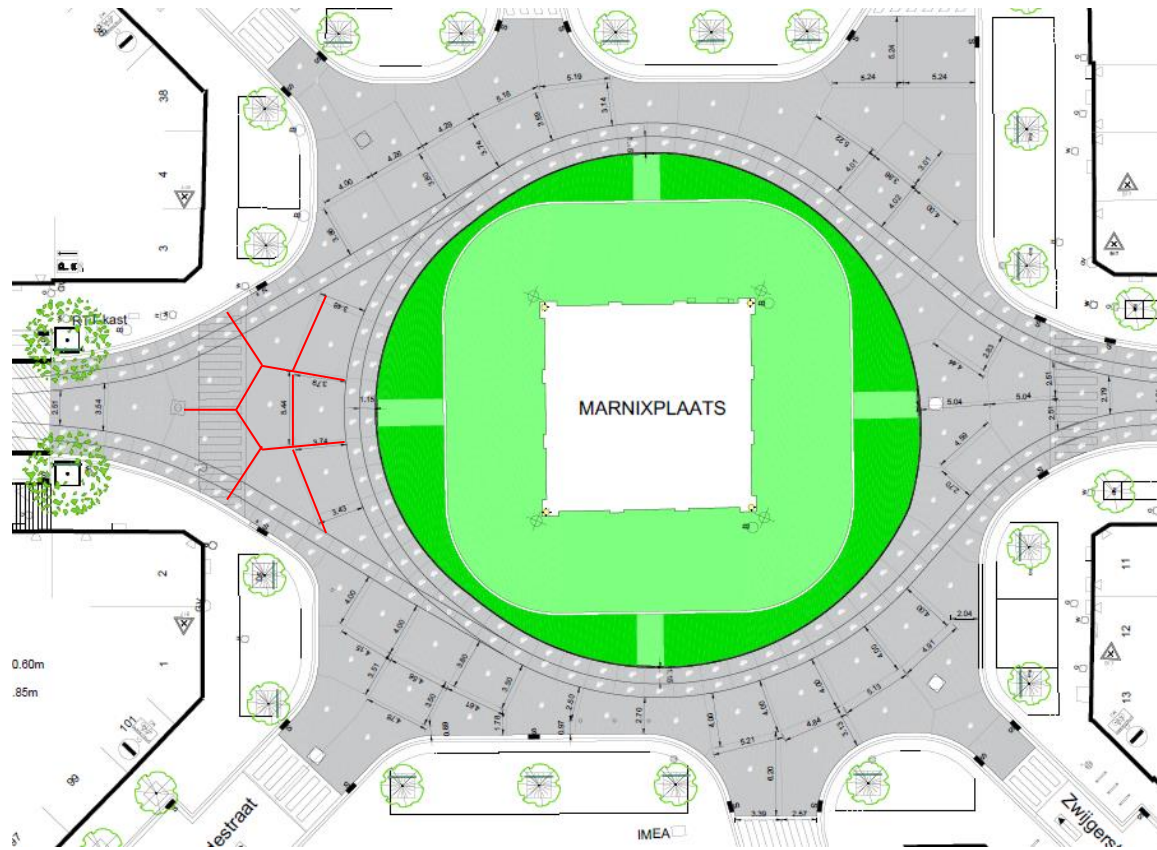
Platenbeton - voegenplan

- Antwerpen - Marnixplaats

Platenbeton - voegenplan

- Antwerpen - Marnixplaats

Platenbeton

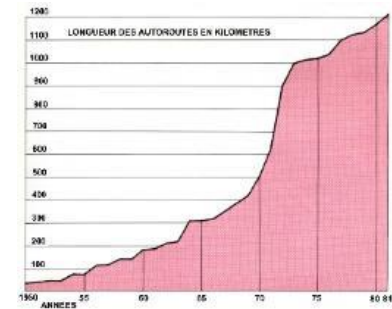
- Containeroverslagplaats – LAR te Menen
  - 25 cm platenbeton – staalvezels – deuvels en ankerstaven – asfaltlaag – cementgestabiliseerde steenslag
  - ca. 20 jaar in dienst

Doorgaand gewapend beton

- Lange traditie in BE
  - 1950 : eerste toepassing van DGB op N8 (prov. Henegouwen)
  - 1960's : diverse proefvakken – ontwikkeling BE concept op basis van studie van U.S. ervaringen
  - 1970's : massaal gebruik bij aanleg autosnelwegen
  - 1980's : tal van schadegevallen(punch-out) t.g.v. besparingen
  - Eind 1990's – vandaag : revival van DGB met aangepast(e) ontwerp(en)
(2001-2013 : > 3M m²)

Doorgaand gewapend beton

- Evolutie van het concept (4 "generaties"!)

- Concept 1 (1970-1981) : 20 cm thick, 0.85% reinforcement, asphalt interlayer, concrete cover 6 cm

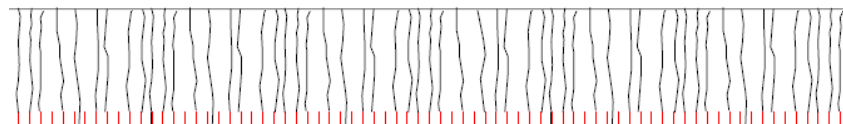
- Concept 2 (1981-1995) : 20 cm thick, 0.67% reinforcement, no asphalt interlayer, concrete cover 9 cm
  - better distribution but high risk on punch-out

- Concept 3 (1995-...) : 23 to 25 cm thick, 0.75% reinforcement, asphalt interlayer, concrete cover 8 cm

- Concept 4 (2013-...): crack initiation, every 1,20 m – 40 cm long, asphalt interlayer

Doorgaand gewapend beton

- Tekortkomingen van concept 3
  - Clusters van scheuren
  - Y-scheuren
  - Horizontale scheurvorming met fragmentatie in het wielspoor

Doorgaand gewapend beton

- Actieve scheuraanzet – “Active crack control”
  - Continu streven naar verbetering van het concept
  - Inspiratie gevonden bij U.S. collega’s en tijdens waarnemingen van rotondes in DGB: de voeg in het lijnvormig element van de rammelstrook initieerde een radiale scheur in het DGB
  - Actieve scheuraanzet (vs. passieve scheurvorming):

Doorgaand gewapend beton

- Actieve scheuraanzet – “Active crack control”
  - Zaagsnede aan de rand van de betonstrook
    - 40 cm lang
    - 3 tot 6 cm diep (standaard in BE is nu 4 cm)
    - Tussenafstand van 1,20 m (= gemiddelde scheurafstand)
    - Binnen de 24 uur na betonneren (bij het uitborstelen van het oppervlak)

Doorgaand gewapend beton

- Actieve scheuraanzet – “Active crack control”
  - Eenvoudige en efficiënte techniek
  - Diepte en timing van de zaagsnede zijn belangrijk
  - Tot 80% van de scheuren ontstaan t.h.v. een zaagsnede (6cm)
  - Snellere scheurontwikkeling, rechtere en regelmatigere scheuren met een significante reductie van het aantal gegroepeerde scheuren

Van de vorige naar de volgende generatie

- Verschuiving van focus naar:
  - Duurzaamheid
  - Klimaat
  - Veerkracht
  - Waterbeheer
  - ...

Van de huidige naar de volgende generatie

- EUPAVE publication "Concrete roads, a smart and sustainable choice" (2009-2010)
- EUPAVE Factsheets on environmental aspects (2019-2023)
  - High albedo
  - Less fuel consumption
  - 100% Recycling
  - Higher resilience
  - Long service-life
  - Sustainable water management

Sustainability and Resilience in the heart of concrete roads

CONTENTS	
Concrete roads can strongly contribute to reduction of CO ₂ emissions from road transport - HIGH ALBEDO	5
Concrete roads can strongly contribute to reduction of CO ₂ emissions from road transport - LESS FUEL CONSUMPTION	9
Concrete roads are made with local raw materials, offer a long service life and are 100% recyclable - 100% RECYCLING	13
Concrete roads show better resilience to climate change and extreme meteorological events - HIGHER RESILIENCE	17
Concrete roads are made with local raw materials, offer a long service life and are 100% recyclable - LONG SERVICE-LIFE, LOW LIFE-CYCLE IMPACT AND COST, LOW MAINTENANCE, LESS DISRUPTION	21
Concrete contributes to more ecological water cycle management - SUSTAINABLE WATER MANAGEMENT	25

Circulariteit

- Toenemend gebruik van gerecycleerde granulaten – veelal betongranulaat – in toepassingen van wegenbeton
- Gestage evolutie in de voorschriften; bvb. in Vlaams Standaardbestek 250:
  - Grove granulaten, stenen dus (tot 40%)
  - Betonbrekerzand (tot 20%)
  - Toepassingen
    - Onderlaag van tweelaags beton (platenbeton)
    - Fietspaden
    - Lijnvormige constructies (watergreppels, boordstenen,...)

Hydraulische bindmiddelen voor de wegenbouw (HBW)

- Grondverbetering en GRONDSTABILISATIE
  - + Tragere binding : langere verwerkbaarheid
  - + Minder risico op scheurvorming
  - - Trage uitharding bij lage temperaturen
- Gerichter en flexibeler in te zetten voor specifieke gevallen

Hydraulische bindmiddelen voor de wegenbouw (HBW)

- BENOR merk
  - NBN EN 13282-1 (snelle uitharding): geharmoniseerd : CE + BENOR = extra externe controle
  - NBN EN 13282-2 (normale uitharding): nog geen CE – wel BENOR
- SB250 versie 4.1A: gebruik HBW voor hydraulisch gebonden funderingen
  - Zandcement
  - Steenslagfunderingen met toevoegsels (Ia, IIa)
  - Schraal beton
  - Met behoud voorstudie en certificatie BENOR/COPRO

Innovaties en ontwikkelingen

- Sublime Systems - <https://sublime-systems.com/>
  - MIT-scientists rethinking the manufacturing of cement

Sublime Systems' electrified manufacturing process makes low-carbon cement that performs like the building material you're used to, without the carbon emissions

Extraordinary technology. Ordinary product.

Electrifying cement production

A drop-in replacement for ready-mix

Available by the metric tonne since 2023

Innovaties en ontwikkelingen

- Elektrisch aangedreven glijbekistingmachine

Announcing the world's first fully electric slipform paver with 3D machine control solution

LEICA GEOSYSTEMS EUROPE

Innovaties en ontwikkelingen

- Of het 'upcyclen' van een oude machine...tot een paver voor een waterdoorlatende betonverharding

HOV – 2-sporen busbaan in DGB

- Spartacus project: HOV in BE Limburg...plannen van 2004 eindelijk in uitvoering
  - Lijn 1 Hasselt – Maastricht
  - Lijn 2 Hasselt – Maasmechelen: van sneltram naar trambus
  - Lijn 3 – Hasselt – Noord-Limburg

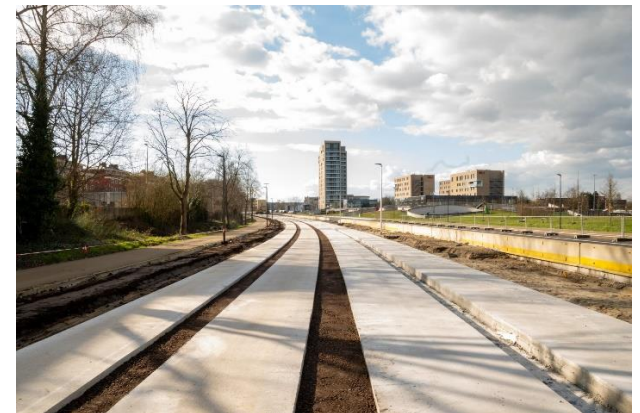
Foto @ VVM De Lijn

Foto @ De
Werkvennootschap

HOV – 2-sporen busbaan in DGB

- Lijn 2 Hasselt-Maasmechelen
- Gedeelte in Hasselt
  - 2-sporen
  - Doorgaand gewapend beton
  - Waterdoorlatende fundering (drainerend schraal beton)
  - Gebouchardeerd oppervlak
  - Groen (gras – bomen)

HOV – 2-sporen busbaan in DGB

Hasselt – 2-sporen busbaan

- Oppervlakafwerking
  - Uitgewassen beton voor bushalteplaatsen

- Gebouchardeerd beton voor rijbaan

HOV – 2-sporen busbaan in DGB

- Mooie, duurzame en toekomstbestendige combinatie van verschillende technieken en concepten
- Nu nog op dit goede spoor blijven!

© Sven Dillen

© Sven Dillen

Slotbeschouwingen

- België...Vlaanderen... zijn en blijven toonaangevend op vlak van betontoepassingen
- Functionaliteit en esthetiek
- Kwaliteit...BENOR
- Cement- en betonsector blijven zich inzetten voor en investeren in een duurzame, klimaatneutrale toekomst

Slotbeschouwingen

- Dankbaar voor een mooie loopbaan
- Nog veel werk op de plank
- Persoonlijk:

my pension.be

luc.rens@bepave.com

*Hartelijk dank voor de fijne
samenwerking en de mooie tijd.
Hopelijk tot spoedig weersiens.*

